

Opravična št.:

Up-887/14

ECLI:

ECLI:SI:USRS:2017:Up.887.14

Akt:

Sodba Okrajnega sodišča v Celju št. ZSV 824/2014 z dne 17. 9. 2014

Izrek:

Sodba Okrajnega sodišča v Celju št. ZSV 824/2014 z dne 17. 9. 2014 se razveljavi in zadeva se vrne temu sodišču v novo odločanje.

Evidenčni stavek:

Pravica do izvajanja razbremenilnih dokazov, ki izhaja iz tretje alineje 29. člena Ustave, mora biti zagotovljena tudi kršitelju v prekrškovnem postopku.

Geslo:

1.5.51.2.10 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Vrste odločitev Ustavnega sodišča - V postopku odločanja o ustavni pritožbi - Razveljavitev/odprava izpodbijanega akta in vrnitev v novo odločanje.

3.9 - Splošna načela - Vladavina prava.

5.3.13.53 - Temeljne pravice - Državlanske in politične pravice - Procesna jamstva, pravica do obrambe in poštenega sojenja „(19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31)“ - Pravica do izvajanja dokazov v njegovo korist „(29)“.

Pravna podlaga:

Člen 29.3, Ustava [URS]

Člen 59.1, Zakon o Ustavnem sodišču [ZUstS]

Opomba:

⌘

Dokument v PDF obliki:

 [Up-887-14.pdf](#)

Polno besedilo:

Up-887/14-16

20. 4. 2017

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi družbe Inter Turbo Kft, Madžarska, ki jo zastopa Franc Bucik, odvetnik v Ljubljani, na seji 20. aprila 2017

odločilo:

Sodba Okrajnega sodišča v Celju št. ZSV 824/2014 z dne 17. 9. 2014 se razveljavi in zadeva se vrne temu sodišču v novo odločanje.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Pritožnica je bila s plačilnim nalogom Postaje prometne policije Celje spoznana za odgovorno storitve prekrška po devetem odstavku v zvezi s 1. točko prvega odstavka 74. člena Zakona o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 109/10, 57/12 in 63/13 – v nadaljevanju ZPrCP). Zoper plačilni nalog je pritožnica vložila zahtevo za sodno varstvo, ki jo je Okrajno sodišče v Celju z izpodbijano sodbo zavrnilo.

2. Pritožnica zatrjuje kršitev 22. in 29. člena Ustave ter 6. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – EKČP). Navaja, da je v zahtevi za sodno varstvo predlagala izvedbo številnih dokazov, in sicer vpogled v fotografije vozila, izvedeniško mnenje in dekra certifikat, zaslišanje prič Ferenc Totha, dr. Roberta Leszka, Zsophie Vatali in Zsuzse Balog ter postavitev izvedenca prometne stroke, s katerimi je želela izpodbiti ugotovitev prekrškovnega organa, da se je iz vozila med vožnjo razsipaval tovor oziroma da je prevoz tovora pomenil nevarnost za druge udeležence cestnega prometa. Pritožnica navaja, da sodišče nobenega od teh dokazov ni izvedlo niti ni opravilo obravnave.

3. Ustavno sodišče je s sklepom senata št. Up-887/14 z dne 22. 11. 2016 ustavno pritožbo sprejelo v obravnavo z namenom, da presodi utemeljenost pritožničinih očitkov z vidika tretje alineje 29. člena Ustave. V skladu s prvim odstavkom 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo in 109/12 – v nadaljevanju ZUstS) je o sprejemu ustavne pritožbe obvestilo Okrajno sodišče v Celju.

4. Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi pridobilo spis Okrajnega sodišča v Celju št. ZSV 824/2014.

B. - I.

5. Pritožnica izpodbija sodbo, izdano v zadevi prekrška. Na podlagi četrte alineje drugega odstavka v zvezi s prvim odstavkom 55.a člena ZUstS ustavna pritožba v zadevah prekrškov praviloma ni dovoljena. Ustavno sodišče o taki ustavni pritožbi odloča le izjemoma in v posebej utemeljenih primerih, ko gre za pomembno ustavnopravno vprašanje, ki presega pomen konkretne zadeve (tretji odstavek 55.a člena ZUstS). V sklepu št. Up-424/06 z dne 22. 10. 2009 (OdlUS XVIII, 93) je Ustavno sodišče sprejelo stališče, da ta pogoj ni izpolnjen v primeru, ko stališče Ustavnega sodišča o ustavnopravno pomembnem vprašanju, ki ga odpira ustavna pritožba, že obstaja. Pri izjemnem odločanju po tretjem odstavku 55.a člena ZUstS namreč Ustavno sodišče ne izvaja običajnega nadzora, ali sodišča spoštujejo človekove pravice in

temeljne svoboščine, temveč oblikuje precedenčne standarde varstva teh pravic in svoboščin z namenom razvoja in usmerjanja ustavnoskladne sodne prakse. Ko Ustavno sodišče s svojo odločitvijo tak standard postavi, ga morajo sodišča upoštevati pri nadaljnjem sodnem odločanju (tretji odstavek 1. člena ZUstS). Zato s ponovno odločitvijo o istem vprašanju v zadevi z bistveno podobnimi okoliščinami Ustavno sodišče ne more storiti nič več od tega, kar bi morala storiti že sodišča pri izdaji izpodbijanega akta, tj. odločiti ob upoštevanju zakona in Ustave. To stališče bi narekovalo zaključek, da obravnavana ustavna pritožba ni dovoljena, saj se je Ustavno sodišče do vprašanja, kdaj mora sodišče kršitelju v prekrškovnem postopku omogočiti, da izvaja dokaze v svojo korist, opredelilo že pred izdajo izpodbijane sodbe v odločbah št. Up-486/03 z dne 9. 7. 2004 (Uradni list RS, št. 83/04), št. Up-751/02 z dne 11. 11. 2004 (Uradni list RS, št. 131/04) in št. Up-3663/07 z dne 10. 9. 2009 (Uradni list RS, št. 77/09, in OdlUS XVIII, 83).

6. Vendar je Ustavno sodišče v odločbi št. Up-965/11 z dne 9. 5. 2013 (Uradni list RS, št. 47/13, in OdlUS XX, 15) – v kateri je bilo soočeno s primerom, ko je sodišče v prekrškovnem postopku popolnoma prezrlo predhodno odločitev Ustavnega sodišča in s tem pritožnikove z Ustavo zajamčene pravice – izjemoma odločilo o ustavnopravnem vprašanju, do katerega se je pred tem že opredelilo. Ustavno sodišče je navedlo, da v takih primerih ne gre več le za vprašanje kršitve tiste človekove pravice, ki jo sodišče s svojo odločitvijo zagreši. Gre za nadaljnje vprašanje, ali se v takem odločanju sodišča izraža stališče, da človekovih pravic in temeljnih svoboščin v zadevah prekrškov (ker kršitve teh pravic po četrti alineji drugega odstavka 55.a člena ZUstS nimajo hujših posledic za pritožnika) sploh ni treba spoštovati in da sodišče ni zavezano k ustavnoskladni razlagi zakonskih določb.

7. Tudi v tej zadevi je Ustavno sodišče soočeno s tovrstnim primerom, saj je sodišče odločilo, kot da navedene odločbe Ustavnega sodišča, ki so bile objavljene tudi v Uradnem listu Republike Slovenije pred izdajo izpodbijane sodbe, ne bi obstajale. Zato je Ustavno sodišče – da bi zagotovilo spoštovanje svojih odločb in s tem spoštovanje ustavnih pravic obdolžencev v prekrškovnem postopku – ustavno pritožbo izjemoma sprejelo v obravnavo. Tako je ravnalo hkrati kar v nekaj podobnih primerih, s čimer želi poudariti pomen tokratnih svojih odločitev. Vendar to ne pomeni, da bo Ustavno sodišče tudi v prihodnje obravnavalo prav vsako ustavno pritožbo, ki bi utemeljeno opozarjala na nespoštovanje ustavnosodnih precedensov na področju varstva človekovih pravic v prekrškovnih postopkih. Ni namreč naloga Ustavnega sodišča, da vedno znova opozarja na pomen obvezujočnosti svojih odločb. V pravni državi (2. člen Ustave) se pričakuje, da jih sodišča ne spregledajo in da jih pri sodnem odločanju upoštevajo, ker ta obveznost izhaja iz Ustave, na katero so pri sojenju neposredno vezana (125. člen Ustave). Zato bo Ustavno sodišče tudi poslej v skladu s pooblastili iz 55.a člena ZUstS le izjemoma odločalo o ustavnih pritožbah v zadevah prekrškov, če te ne bodo odpirale pomembnih ustavnopravnih vprašanj, ki presegajo pomen odločitve v posamezni zadevi. Take so predvsem zadeve, v katerih mora Ustavno sodišče šele oblikovati precedenčne standarde varstva človekovih pravic. Ko jih oblikuje, pa jih morajo sodišča upoštevati, da se zagotovi učinkovito varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin v vseh sodnih postopkih.

B. - II.

8. Ustava v 29. členu določa temeljna jamstva v kazenskem postopku, med katerimi je tudi pravica obdolženca, da je zagotovljeno izvajanje dokazov v njegovo korist (tretja alineja 29. člena Ustave). Po ustaljeni ustavnosodni presoji mora biti pravica do izvajanja razbremenilnih dokazov

zagotovljena tudi kršitelju v prekrškovnem postopku.[1] Kot je Ustavno sodišče navedlo že v odločbi št. Up-34/93 z dne 8. 6. 1995, OdlUS IV, 129 (13. točka obrazložitve), iz te pravice ne izhaja, da mora sodišče izvesti vsak dokaz, ki ga predlaga obramba, mora pa izvesti tiste dokaze, katerih obstoj in pravno upoštevnost utemelji obramba s potrebno stopnjo verjetnosti.

9. Prekrškovni organ je pritožnici v plačilnem nalogu očital odgovornost za prekršek po devetem odstavku v zvezi s 1. točko prvega odstavka 74. člena ZPrCP, ki ga stori, kdor ima tovor ali naprave, ki so namenjene za prevoz, nalaganje, razlaganje ali pritrditev tovora, na ali v vozilu naložene ali pritrjene oziroma pokrite tako, da pomenijo nevarnosti ali ovire za druge udeležence cestnega prometa. Iz opisa dejanskega stanja, ki ga je prekrškovni organ predložil sodišču, izhaja, da sta policista ob nadzoru prometa ustavila voznika tovornega vozila pritožnice, ker sta ugotovila, da se je med vožnjo iz priklopnega vozila občasno v majhnih količinah razsipal tovor (koruza). Policista naj bi ugotovila, da so bili na tovorni prostor priklopnega vozila nameščeni poviški v višini 30 centimetrov in da je bila koruza naložena 20 centimetrov nad originalnimi kovinskimi stranicami. V opisu dejanskega stanja je še navedeno, da ta predelava priklopnega vozila ni bila homologirana.

10. Pritožnica je v zahtevi za sodno varstvo in v dveh pravočasnih dopolnitvah zahteve trdila, da je bilo priklopno vozilo sicer predelano (povišano), vendar pa je bila predelava v skladu s tehničnimi in prometnimi standardi ter predpisi. To naj bi potrjevalo izvedensko mnenje izvedenca dr. Roberta Leszka, ki naj bi ga voznik Ferenc Toth že na kraju prekrška izročil policistom. Pritožnica je navedla, da naj bi bila koruza naložena znatno pod zgornjim robom dodatne ograje. Trdila je, da je voznik med vožnjo redno kontroliral tovor in ni opazil, da bi se ta razsipaval, ter da policista vozniku ob ustavitvi vozila tudi nista dejala, da se je tovor razsipaval. Po navedbah pritožnice bi slednje lahko potrdila tudi pomočnica madžarskega konzula v Lendavi Zsophie Vatali, ki naj bi se v zvezi z obravnavanim prekrškom pogovarjala s policijo, a naj ji policija ne bi dejala, da se je tovor razsipaval. Pritožnica je zahtevi priložila izvedensko mnenje dr. Roberta Leszka, dekra certifikat in fotografije priklopnega vozila, predlagala je zaslišanje Ferenc Totha, dr. Roberta Leszka in Zsophie Vatali ter postavitev izvedenca prometne stroke.

11. Iz izpodbijane sodbe izhaja, da je sodišče vprašanje, ali se je tovor med vožnjo razsipaval iz priklopnega vozila, štelo kot odločilno za obstoj zakonskih znakov očitane prekrška. Pri odgovoru na to vprašanje se je oprlo izključno na navedbe policistov o tem, da so razsipavanje tovora neposredno zaznali, medtem ko prič, ki bi po navedbah pritožnice potrdile, da se tovor ni razsipaval, ni zaslišalo. Sodišče se je v obrazložitvi sodbe sicer sklicevalo tudi na fotografije v sodnem spisu, iz katerih naj bi bil razviden obseg tovora, vendar ni pojasnilo, zakaj šteje, da te fotografije potrjujejo obstoj očitane prekrška. V sodbi je pojasnilo zgolj, da o navedbah policistov ne dvomi in da tudi morebitna resničnost zatrjevanj pritožnice, da vozniku tovornega vozila in pomočnici madžarskega konzula v Lendavi ni bilo rečeno, da se je tovor med vožnjo razsipaval, ne bi ovrgla neposredne zaznave policistov. Do navedb pritožnice, da je voznik med vožnjo redno kontroliral tovor in da bi njegovo zaslišanje lahko potrdilo, da navedbe policije o razsipavanju tovora niso resnične, pa se sodišče sploh ni opredelilo. S tako zavrnitvijo materialnopravno upoštevni dokazni predlogov je sodišče pritožnici že vnaprej odreklo možnost, da z izvajanjem dokazov v svojo korist vpliva na izid postopka, in s tem kršilo njeno pravico iz tretje alineje 29. člena Ustave.

12. Glede na ugotovljeno kršitev je Ustavno sodišče izpodbijano sodbo razveljavilo in zadevo

vrnilo Okrajnemu sodišču v Celju v novo odločanje.

C.

13. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi prvega odstavka 59. člena ZUstS v sestavi: predsednica dr. Jadranka Sovdat ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, dr. Etelka Korpič – Horvat, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik in Marko Šorli. Odločbo je sprejelo soglasno.

dr. Jadranka Sovdat
Predsednica

⇒

[1] Glej odločbe Ustavnega sodišča, ki so citirane v 5. točki obrazložitve te odločbe.

Vrsta zadeve:

ustavna pritožba

Vrsta akta:

posamični akt

Vlagatelj:

Inter Turbo Kft, Madžarska

Datum vloge:

28. 11. 2014

Datum odločitve:

20. 4. 2017

Vrsta odločitve:

odločba

Vrsta rešitve:

razveljavitev ali odprava

Objava:

Uradni list RS, št. 24/2017

Dokument:

US31146